

۲۰۱۹/۰۲/۰۵

داکتر محمد عثمان روستار تره کی
د افغانستان د ژغورني ملي جرگه

لنډ مهاله حکومت

په گران هیواد افغانستان کې د سولې ټینګښت د هغې غونډې د بحث موضوع وه، چې په ۲۰۱۰م کال د امریکا د هیواد په ښار کې، د یو شمیر افغانانو او بهرنیانو په ګډون جوړه شوې وه. «د لنډ مهاله حکومت جوړیدو له لارې د جګړې او بلواکۍ څخه سولې او ملي واکمنۍ لورته حرکت» د دوکتور محمد عثمان تره کی د وینا موضوع وه. د غونډې ګډونوالو پریکړه وکړه، چې د لنډ مهاله حکومت د جوړیدو طرحه د یو سیاسي حرکت کرنلارې په توګه ومني. پدې توګه د تېلفوني کنفرانسونو او بحثونو په لړ کې «د افغانستان د ژغورني ملي جرگه» د یو سیاسي حرکت په توګه رامنځته شوه. جرګې د لنډ مهاله حکومت د جوړیدو طرحه د هیواد د حالاتو چټکو بدلونونو سره سم څو وارې تر بیا کتنې لاندې ونيوله او تدوین یې کړه. د لنډ مهاله حکومت د طرحې لاندنۍ بڼه د سولې پروسی د وروستیو جریاناتو سره سم جوړه شوی ده.

بسم الله الرحمن الرحيم

لنډ مهاله حکومت :

د هیواد د روانې غمیزې څخه د وتلو لار په افغانستان کې د سولې، امنیت او ملي واکمنۍ د تامین او د اوسني ناوړین د پای ته رسولو پروسه ښایي د ملګرو ملتونو تر کلکې څارنې لاندې جریان ومومي او له لاندې پړاونو څخه تیره شي:

• د سولې کارې کمیټه

ملګري ملتونه د جګړې د اړخونو په توافق د سولې د پلویانو څخه یوه پنځه کسيزه کمیټه د «سولې کارې کمیټې» تر نامه لاندې جوړوي. د سولې کارې کمیټه خپل مشر ټاکنې او لاندې دندې سرته رسوي:

الف- امریکایي چارواکي د پټه هڅو، چې طالبانو سره د خبرو-اترو پرمخ بیولو سره جوخت، د کابل ادارې او ورسره د تړلو جګړه مارانو څخه خپل ملاتړ پای ته ورسوي او د وسله والو مخالفینو مشروع غوښتنې ومني.

ب- د جګړې د دواړو خواوو په سلا، د ټولو بهرنیو پوځونو د وتلو مهال ویش پلان طرحه کوي .

ج- یو لنډ مهاله تکنوکرات حکومت جوړیدو په موخه د ښکیلو اړخونو سره تماس نیسي.

د- د راتلونکي لنډ مهاله حکومت د غړیو د لست جوړولو په موخه، د جګړې له اړخونو او جګړې بهر د بیلابیلو کړیو دريځونه رانږدې کوي او د لنډ مهاله حکومت څرنګوالی ټاکنې.

ه- د حکومتې او غیر حکومتې کړیو او د جګړې د دواړو اړخونو، هر اړخیزو مشورته په پام سره، په راتلونکي سیاسي نظام کې د وسله وال مقاومت ځای تنظیموي.

و- د اوربند په موخه د جګړې اړخونو سره خبرې کوي.

ز- د بهرنیو ځواکونو سره په پوهاوي ، د طالب مشرانو پر سر باندې بندیزونه او جایزې لغوه کوي او د هغوی د بندیانو برخلیک ټاکي؛ د وسله وال مقاومت سره خبرې-اترې وروستي پړاو ته رسوي.

ح- د ملگرو ملتونو په مرسته ،دودیزه لویه جرگه رابولي.

• لویه جرگه او لنډ مهاله حکومت

لویه جرگه د علماو، قومي او روحاني مشرانو، مدني ټولنو او ولایتي شوراگانو له استازو څخه جوړیږي:

۱- د لویې جرگې له خوا لنډ مهاله حکومت ته د مشروعیت ورکولو په موخه، په ټول افغانستان کې د اوربند، امن ټینګیدو او د الکترونیکي تذکرو تر ویشلو وروسته، د ولایتي شوراگانو ټاکنې ترسره کیږي.

۲- د سولې کاري کمیټې مشر د لنډ مهاله حکومت لست لویې جرگې ته وړاندې کوي. لویه جرگه د اړتیا په صورت کې په لست کې د بدلون راوستلو وروسته، حکومت ته د باور رایه ورکوي او کاري موده یې د دوو کلونو له پاره ټاکي.

۳- نوی حکومت د بهرنیو دولتونو له خوا په رسمیت پیژندل کیږي او د اوسني مستعفي حکومت ځای نیسي.

۴- لویه جرگه له خپلو غړو څخه ، د ولایتونو د نفوس په بنسټ، یوه سل کسيزه جرگه گۍ ټاکي. لویه جرگه د ملي شورا واکونه د اساسي قانون د پنځم فصل له مخې جرگه گۍ ته سپاري او تر دې وروسته رنګ کیږي.

۵- لنډ مهاله حکومت خپلې دندې د اوسني اساسي قانون په چوکاټ کې پرمخ وړي، خو پنځم فصل (ملي شورا) او شپږم فصل (لویه جرگه) ځنډوي او اړوندې چارې د تقنني فرمانونو پر بنسټ باندې سرته رسوي.

د اساسي قانون د دویم فصل حکمونه (د اتباعو اساسي حقوق او وجایب) پدې شرط نافذیږي، چې له امنیتي حالاتو سره په ټکر کې نه وي.

۶- لنډ مهاله حکومت د اسلامي او ملي اصولو د روحیې سره سم، په هیواد کې د نړیوال نظامي ایتلاف د لنډ مهال شتون په موده کې ، د بیان آزادي اود بشر او بنځو د حقوقو په برخه کې تر لاسه شوي ارزښتونه خوندي ساتي.

۷- لنډ مهاله حکومت ټول هغه تړونونه، چې د افغانستان له ملي کټو سره په ټکر کې وي، باطل اعلانوي.

۸- لنډ مهاله حکومت ټول سیاسي بندیان آزادي او په لنډ وخت کې د جنایي بندیانو برخلیک، د قانون سره سم ټاکي.

۹- لنډ مهاله حکومت د ټول پوښتنې له لارې ، د ولس سره په سلا او د امنیتي وضعې په پام کې نیولو سره، له افغانستان څخه د ټولو بهرنیو پوځونو او جنګیالیو د وتلو ویش طرحه شوی پلان عملي کوي.

۱۰- لنډ مهاله حکومت موازي قوتونه رنګوي او د انجواگانو فعالیتونه د افغانستان تر قوانینو لاندې راولي.

۱۱- لنډ مهاله حکومت په ټول افغانستان کې د سرتاسري امنیت تر ټینګیدو وروسته، د خپلې کاري مودې د وروستي کال په پیل کې، د اوسني اساسي قانون د حکمونو او تقنیني فرمانونو سره سم، د ولسمشرۍ او پارلماني ټاکنو زمینه برابروي. د ټاکنو په بنسټ رامنځته شوی نوی حکومت د لنډ مهاله حکومت ځای نیسي.

د سولې په دې طرح کې د اساسي قانون جنجالي تعدیل هغه حکومت ته سپارل کیږي، چې د آزادو او عمومي ټاکنو د لارې مشروعیت تر لاسه کوي، بشپړ امنیت ټینګوي او د اوږد مهالې جګړې د عصبيتونو د سیاسي چاپیریال څخه لیرې جوړیږي.

د اساسي قانون تعدیل د ریاستي نظام په ساتنې سره ترسره کیږي. و من الله توفیق ۲۰۱۸/۱۲/۲۸

د افغانستان د ژغورنې ملي جرگه

